

האיש מקדש פרק שני קידושין

נד.

עין משפט נר מצוה

קבו א ב מיי פיה מהל
מעלה הליד:
קבו ג מיי שס פ"ו
הלכה ג:
קבו ד מיי פ"ד מהל
שקלים הליד:
קבו ה מיי פ"א מהל
מדרס הליד:
עו"ש י"ד סימן נד
סעיף 3:

מוסף תוספות

א. הנשאר בקופות בר"ח
ניסן שמכאן ואילך אין
לוקחין קרבנות ציבור
אלא מתרומה חדשה
כדאמרינן בר"ה (ו).
קרבנות ציבור הבאין
באחד בניסן מצוה להביא
מן החדש. רש"י כמות
קו ע"ב. ב. כשהוא בטל
מדרים ונדבות לוקחין
מהן עולות ומקריבין בשר
למזבח ועורות לכהנים.
רש"י ע"ב. ג. כגון שנתקרו
הטלאין או שאם היה
המזבח בטל והוצרכו
להביא עולות לקין
המזבח. מוס' הרא"ש.
ד. ועוד דהוה ליה
לאקשווי נמי מדר' יהודה
לדר' יהודה דהכא קאמר
אין מועלין בעתיקין
משום דניתנו ליהנות בהן
ובמתניתין ס"ל דמועלין
בכתנות כהונה אע"ג
דניתנו ליהנות בהם.
מוס' הרא"ש.

בכתנות כהונה. פ"ה משנתנו דקמני לא קידש אלמא לא מתחלל במקדש ככתנות כהונה שלא בלו וראויין לעבודה וכל זמן שראויין לעבודה אין מעילה בשגגתן שלכן הוקדשו למלאכי השרת שיהו הכהנים וריזים כמלאכי השרת להפשיטין בגמר העבודה ולא ישאום עליהם אחר עבודה כהרף עין וא"ת א"כ היכי קאמר ר' יהודה דשוגג קידש וגם במוזד אליצא דר"מ הרי לא נתחללו דהא כלי שרת הן וכלי שרת (א) אמרי' דיש מועל אחר מועל ואין יוצאין לחולין וי"ל דאיידי דאותן כמות לא נתחנכו עדיין לעבודה דלא אין קדושם כלי שרת עליהם אלא קדושם זרק הציט כדאמר פ"ק לסנהדרין (ד' טו:). עבודתן מחנכתן: **מועלין בחדתין ואין מועלין בעתיקין בו.** קך היה הענין של הבאת שקלים צא' באלד משמיעין על השקלים להציאם וכל אותו חדש היו מביאין שקליהם בלשכה עד פרום חג הפסח היינו אחד צניס ותורמין מהן תרומה ראשונה שג' פרכים בשנה תורמין צפרוס הפסח וצפרוס עזרת וצפרוס החג (ג) כלומר כל השקלים הציאים מאחד באלד עד אחד צניסן ותמינן אותן מוך הלשכה ותורמין מהן תרומה ראשונה בשלש קופות של שלש סאין (א) ומתן היו לוקמין כל קרבנות צבור (א) עד פרום עזרת לפי הלורך ומן המותר של אותן קופות (א) פליגי [תנאין] התם (בשקלים פ"ד מ"ד) חד אומר שעושין מהן רקועי פחין (א) צפוי למוזב וחד אומר שעושין מהן קין למוזב (א) והנשאר מן הלשכה לאחר שנתמלאו הקופות נעשו שיריים לתומת העיר ומגדלותיה ומניסן ואילך המציא שקלו נותנו בתקלין חמתין פירוש שופרות הנקראים קך רחבים למטה וקצרים למעלה ועל שם שנותנין לתוכן שקלים חדשים משנה זו נקראים תקלין חמתין ומשמגיע אחד בסיון דהיינו פרום עזרת תורמין תרומה שניה שנותנין שקלים שהוצאו בתקלין חמתין לתוך אותן שלש קופות כדי להקריב קרבנות ליבור עד פרום החג ומפרוס עזרת המציא שקלו כמו כן נותנו עוד בתקלין חמתין עד אחד בשמרי דהיינו עד פרום החג ואז תורמין תרומה ג' להקריב קרבנות צבור עד א' צניסן ואם לא מספקא תרומה שלישיית עד ניסן צהא פליגי התם (סג טו:). ת"ק סבר יחזור ויתרוס פ"י מחמתין שבאו בין סוכות לפסח אבל מן השיריים שנשמעו לאחר שנתמלאו הקופות אין תורמין לעולם ור"מ סבר יקח מן השיריים ומאותן שבאו אחר שכלו שלשה פרכי התרומה דהיינו בין סוכות לניסן (א) ולא משמע

חורנו על כל לדין של ר"מ כו'. כלומר אע"פ ששנינו לר"מ שזוג לא קידש לאו משום דס"ל הקדש שזוג אין מתחלל שחורנו כז"מ ששנה ר"מ בהלכות הקדש ולא מנינו מקום שאמר בו הקדש מתחלל במוזד ואין מתחלל שזוג אלא בין שזוג בין במוזד מתחלל וליתנהו להני טעמא דר' יוחנן לר"מ יש מעילה במעות הקדש וכיון דמעל נפק לחולין: ומאני. דקמני שזוג לא קידש אלמא לא נתחלל: **ככתנות כהונה שלא בלו.** וראויין לעבודה וכל זמן שראויין לעבודה אין מעילה בשגגתן שלכן הוקדשו מתחלה ליהנות בהן שוגגין רק שלא ימכין לחללן שלא נתנה תורה למלאכי השרת שיהו הכהנים וריזים כמלאכים להפשיטין בגמר עבודה ולא ישאום עליהם אחר העבודה כהרף עין: **כלו דווקא.** דכיון דאין ראויין לעבודה הרי הן כשאר הקדש ולא ניתנו ליהנות בהן: **מועלין בחדתין ונתנים שופרות היו במקדש ובהם נתנים שקלים באחד כתוב עליו תקלין חמתין ומי שלא שקל שקלו צאדד שמציאו בתוך שנתו נותנו לתוכה (א) והוצרינן נותנים אותו בלשכה כשמגיע אחד מפרקי התרומה שבשלשה פרכים תורמין אותה (א) וצני כחוב תקלין עתיקין ומי שלא שקל אשתקד מציאו לשנה הבאה ונותן לתוך שופר זה (א) והגוצרים מפנין אותן מעות לשירי לשכה משנה שעברה: **מועלין בתקלין חמתין.** שהרי לקרבנות צבור הן עומדין: **ואין מועלין בתקלין עתיקין.** שמתורת שירי לשכה עליהם וניתנים לתומת העיר ומגדלותיה וכל כרתי תקון העיר דלקמנן וקסבר ר'**

חורנו על כל צדדים של ר"מ ולא מצינו הקדש בשוגג אין מתחלל במזיד מתחלל ומשנתנו בכתנות כהונה שלא בלו הואיל וניתנו ליהנות בהן (א) לפי (א) שלא ניתנה תורה למלאכי השרת ת"ש ככתנות כהונה שבלו מועלין בהם דברי ר"מ מאי לאו אפי' לא בלו בלא בלו דוקא ת"ש מועלים בחדתין וואין מועלים בעתיקים (א) (דברי ר' יהודה) ר' מאיר אומר מועלין אף בעתיקים (א) שהיה ר"מ אומר מועלין בשירי הלשכה ואמאי נימא הואיל וניתנו ליהנות (א) לפי שלא ניתנה תורה למלאכי השרת דהא חומת העיר ומגדלותיה משירי הלשכה אתו (א) דתנן חומת העיר ומגדלותיה וכל צרכי העיר באין משירי הלשכה לא תימא ר"מ אלא אימא ר' יהודה ת"ש (א) דתניא אומר ר' ישמעאל בר רבי יצחק אבני ירושלים שגשורו מועלים בהם דברי ר"מ לא תימא ר"מ אלא אימא ר' יהודה אי ר' יהודה ירושלים מי מיקדשא (א) והתנן כאימרא כדירים כעצים כאישים כהיכל כמזבח כירושלים ר' יהודה אומר כל האומר ירושלים לא אומר כלום וכי תימא משום דלא אומר כירושלים והתניא (א) ר' יהודה אומר כל האומר כירושלים לא אומר כלום עד שידור בדבר הקרב בירושלי' תרי

יהודה אין מעילה בשירי לשכה שנשאר עודך על הקופות לאחר ג' תרומות: ה"ג שהיה ר"מ אומר מועלין בשירי לשכה: והא חומת העיר ומגדלותיה כו'. ואמאי מועלין בהן נימא לא נתנו שגגות אותן מעות למעלה מאחר שעומדין לתומת העיר שלא ניתנה תורה למלאכי השרת שיהיו וריזים מליהנות מן החומה לישב צילה ועליה אלא על כרחך אע"פ שהותרה הנאת החומה לענין שאר הנאות מיהא בקדושתיהו קיימי: אימא ר' יהודה אומר מועלין בעתיקים. כדאמרינן במתני' נמי שזוג קידש דקסבר אע"פ שניתנו כמות כהונה ליהנות לכהנים לאחר עבודה לענין שאר הנאות בקדושתיהו קיימי ומעל זה בקידושין יוצאו לחולין אבל מוזד שאין בו מעילה לא נתחלל ולא קידש: כאימרא. הרי עלי ככר זה: כאימרא כשה התמיד: כדירים. ליר בהמות הקדש ודיר הנה: וכי אימא. הא דאמר ר' יהודה לא אמר כלום משום דלא אמר כירושלים אלא הרי זה עלי ירושלים: תרי

מתוך פירוש רש"י אם מועלין בהן או לא אמנם ר' יצחק בן אברהם פירש דמועלין בחדתין לר' יהודה אף לאחר כל התרומה שמא יטרכו להן לבסוף להקריב קרבנות (א) והכי נמי תני במסכת שקלים (סג) גבי קופות דקאמר התם שלמה שלישיית כלומר (א) שכלתה כל הקופה השלישיית חוזר לשניה שלמה שניה חוזר לראשונה שלמו שלשתן יחזור ויתרוס פירוש מתקלין חמתין שהוצאו אחר החג ואל יתרוס משירי הלשכה ר"מ אומר יחזור לשיריים שהיה ר"מ אומר מועלין בשיריים שמא יטרכו להם לבסוף והשתא סבר כמאן דאמר יחזור ויתרוס ולכך מועלין בחדתין שמא יטרכו להם אבל לא בעתיקין פירוש דהיינו שופרות אחרים וכתוב עליהם תקלין חמתין דמי שלא שקל אשתקד מציאו לשכה הבאה ונותנו לתוך שופר זה ואין מועלין בהן לפי שמורת שירי הלשכה שירי הלשכה מעליהן ומגדלותיה ר"מ אומר מועלין אף בעתיקין שהיה ר"מ אומר מועלין בשירי הלשכה ור"מ לטעמיה דאמר התם שלמו כולם חוזר לשיריים ודומין זה לזה דכי היכי דחורים לשיריים ה"ג חורים לעתיקין אם יטרכו וא"ת והיכי מצי לתרוס מעתיקין לקרבנות ליבור הא צניסן תרומה חדשה כדדדדדדדד (דף טו) הצא מתרומה חדשה מעולת חדש צדדדדדדד וי"ל דהיינו למוזב אבל היכא דלא אפשר בעדין (א) א"כ י"ל כיון שבאו בשנה זו כלומר שלא היה שנה תמימה מן ההבאה שפיר קרינא ציה תרומה חדשה ומתוך כך ניחא קושיא אחרת שמקשינן העולם דבמסכת שקלים (דף טו) אמר אבני מוצח ועוזות וההיכל מועלים בהם ופריך התם וכי יש מעילה בשיריים הרי משיריים נעשין וכי תימא ר"מ היא דאמר מועלין בשיריים כלום אמר ר"מ אלא בתוך שנתו ואנו חוץ לשנתו קיימינן שהרי מוצח והיכל כמה שנים יש שנעשו וקשה דהא ר"מ אמר הכא מועלין בעתיקין אע"ג דעברו שנתו וא"כ מנינו לאוקמיה היא דמסכת שקלים ומאי פריך התם כלום אמר ר"מ ולפי מה דמתרצינן הכא דקרינן ציה תרומה חדשה מאחר שהוצא בשנה זו ניחא שפיר הא דלא מנינו לאוקמיה היא דהתם כר"מ: אימא ר' יהודה. מכאן משמע דלי"ג לעיל גבי אין מועלין בעתיקין דברי רבי יהודה דאי גרס ליה הא"ל אישוף אלא ודאי סתמא נגזית וגם ר"ת מתק מספריו:

הנהות הב"ח
(א) תוב' ד"ה בכתנות וכו'
אמרין דיש מועל ניב
לקמן ד' ע"א:

מוסף רש"י
כאישים. כהשו של מוצח
נדדד (א). כל האומר
כירושלים לא אמר
כלום. ללא מיקדשא
ירושלים (שם א.).